

Ter ere van het 40-jarig jubileum van de Geschiedenis afdeling van de Erasmus Universiteit werd een mooi geïllustreerd boek samengesteld door prof. Alex van Stipriaan, Prof. Gijsbert Oonk en dr. Sandra Manickam, onder de gemeenschappelijke onderzoeksnoemer **History@Erasmus: History of Encounters** Vrijwel alle onderzoekers van Geschiedenis schreven een bijdrage over een onderzoekscasus voor dit boek. Typisch Rotterdams aan dit onderzoek is onder meer het belang van theoretische reflectie en een focus die voorbij de westerse geschiedenis en de natiestaat gaat.

Samenstellers van het boek, Alex van Stipriaan, Gijsbert Oonk en Sandra Manickam bieden History of Encounters aan EUR rector magnificus Rutger Engels aan.

Conferentie 40 jaar Geschiedenis aan de Erasmus Universiteit Rotterdam

‘Het is niet de taak van historici om sluitende antwoorden te geven, maar om de keuzes van mensen te begrijpen en historische context te geven aan gebeurtenissen’, aldus hoogleraar Maria Grever. Als hoofd van de opleiding Geschiedenis aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR), opende zij de feestelijke conferentie ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de opleiding. Ruim 130 historici, alumni en geïnteresseerden waren aanwezig. De opleiding ging in 1978 van start met 25 studenten onder de naam Maatschappijgeschiedenis. Anno 2018 bestaat de eerstejaarslaag van de bachelor uit 105 studenten. De opleiding richt zich, net als toen, hoofdzakelijk op de analyse van maatschappelijke vraagstukken. Daarom gaat de aandacht uit naar economische, politieke en culturele kwesties.

Geschiedenis in de praktijk

In een meeslepende toespraak onderstreepte alumna en voormalig PvdA minister voor Buitenlandse Handel & Ontwikkelingssamenwerking, Lilianne Ploumen, het belang van historische kennis voor haar eigen loopbaan en voor de samenleving. Als student Maatschappijgeschiedenis in de jaren 80, raakte zij betrokken bij de vrouwenbeweging en het debat over vrouwenemancipatie. Ploumen vertelde dat zij tijdens haar opleiding leerde om een discussie te benaderen met open blik en niet mee te gaan met conventionele overtuigingen. Deze vaardigheden maakten het voor haar mogelijk om haar visie op de rol van vrouwen in de samenleving uit te werken. Daarnaast leerde ze onderliggende processen in de snel veranderende wereld te kunnen begrijpen. Ploumen schreef destijds haar doctoraalscriptie over de impact van grote farmaceutische bedrijven op de samenleving, nog steeds een urgent onderwerp. Haar centrale boodschap was dat historici ook nu hun tanden in maatschappelijke vraagstukken moeten zetten. Voor ons als studenten aan de master Maatschappijgeschiedenis is deze boodschap herkenbaar. Een speciaal element waar de opleiding nu op focust, is bijvoorbeeld de invloed van *social media* op de polarisering van de samenleving. En hoe wereldleiders als Trump hier handig gebruik van maken. Daarnaast is het vak statistiek, veel meer dan in andere steden, een vast onderdeel van de bachelor. Op deze manier leren zij kwantitatieve data te gebruiken als bron bij historisch onderzoek.

Lilianne Ploumen, Conferentie "40 Years of History at Erasmus", © Michelle Muus

Kritische blik

Net als 40 jaar geleden is het afleveren van maatschappijkritische historici nog steeds het doel geschiedenisopleiding aan de EUR. Geschiedenisstudenten bestuderen tijdens hun opleiding belangrijke maatschappelijke vraagstukken vanuit een lange termijn perspectief en vanuit verschillende theorieën. Denk hierbij aan migratie, integratie, populisme of verschillende economische structuren. Maar dit betekent niet dat een kritische blik enkel voorbehouden dient te zijn aan geschiedkundigen. Het is juist hun taak om ook anderen die scherpe blik mee te geven en het debat over maatschappelijke vraagstukken te stimuleren.

Tijdens de sessie over de relatie tussen nationalisme en protectionisme, ontvouwen de hoogleraren Siep Stuurman, Michiel Baud en Hein Klemann verschillende perspectieven op het thema en ontspoon zich een pittige inhoudelijke discussie, ook

met de zaal. Historici zijn het zelden met elkaar eens, verklaarde Stuurman. Zo reflecteren ze niet alleen over hun eigen maatschappelijke ideeën, maar houden ze ook elkaar scherp en blijft de discussie over historische onderwerpen levend. Zowel onderzoekers als studenten geschiedenis aan de EUR proberen geen sluitende antwoorden te vinden, maar veranderingen in de maatschappij en menselijke keuzes te doorgronden aan de hand van historische processen. Tijdens de conferentie kwam dit tot uiting in een discussie over de relatie tussen protectionisme en nationalisme door de tijd heen. Deze relatie is, zoals bleek uit het slotdebat, omstreven. Zo lijkt het profijt van economische belangengroepen, zoals multinationals, centraal te staan bij de vorming van nationaal economische beleid.

Debat, Conferentie "40 Years of History at Erasmus", © Michelle Muus

Jonge EUR historici aan het woord op de conferentie "40 Years of History at Erasmus", vlnr Marc Straver, Piter van de Heede, Sandra Manickam, Chris Nierstrasz (© Michelle Muus)

Het is van cruciaal belang om dicht bij jezelf te blijven in het hedendaagse oerwoud van ideeën. Deze boodschap probeert niet alleen de opleiding studenten mee te geven, maar kwam ook duidelijk naar voren in het slotdebat. In rumoerige tijden van Brexit, Trump en populisme is kritische reflectie op vraagstukken die in de media en via andere kanalen voorbij komen noodzakelijk. Kortom, historici aan de EUR benadrukken het belang van multiperspectiviteit in de samenleving, maar wel op basis van heldere argumenten. Alleen dan kan zich een zinnig debat ontwikkelen en kunnen oplossingen, dan wel compromissen bereikt worden.